

Poštni Glasnik

Stanovsko in strokovno glasilo „Zveze poštne organizacij za Slovenijo v Ljubljani“.

Izhaja 1. in 15. v mesecu.

Cena: Za poštne uslužbenke po 48 kron, za druge naročnike po 60 kron na leto.

Naročnina se vnaprej plačuje. — Oglasi po dogovoru.

Rokopise na uredništvo „Poštnega Glasnika“ v Ljubljani. — Reklamacije, oglase in drugo na upravništvo lista (Gospodarski urad poštne in brzojavne ravnateljstva.)

Rokopisi se ne vračajo.

Letnik I.

V Ljubljani, dne 15. julija 1921.

12. številka.

Zahvala.

Ministrstvo za prehrano je po ministrstvu za socialno politiko naklonilo »Zvezi poštne organizacij za Slovenijo v Ljubljani« podpora 40.000 kron. V imenu organizacije poštne osobja mu izrekamo za vsoto in obenem za razumevanje naših potreb našo najlepšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 10. julija 1921.

Predsedstvo »Zveze poštne organizacij«.

Beseda iz srca.

Težka usoda je zadela ruski izobraženi svet. Kdo bi mogel vztrajati pod sovjetskim režimom? Inteligenten Rus, ki v njem bi se srce za narod, vendar ne more na lastni zemlji kloniti tilnika pred požrešnimi Židi, ki želijo najmočnejšo vejo slovanskega plemena v pogubo. Le redkokdo je ostal v domovini. Poročila pravijo, da si oni, ki delajo za židovsko politiko, zares polnijo žepe, da pa vsi drugi duševni delavci umirajo lakote.

Sovjeti so zapisali cvet ruske inteligence smrti. Kdor je mogel, se je rešil. S strahom je bežal v druge slovanske države. Ta ruski brat je potrkal tudi na naša vrata, na srca južnih Slovanov. A ves naš narod se ne zaveda svojih dolžnosti. Vlada je najprej razumela, da je treba uresničiti slovansko vzajemnost.

Prav poštne nameščenci imamo odlične ruske goste v svoji sredi. Razen drugih oblasti in uradov s širšimi področji, je storilo tudi poštno ravnateljstvo svojo slovansko dolžnost in namestilo nekaj Rusov. Marljivo opravljajo svojo novo službo. Po večini že dodobra poznajo naše narečje, drugi pa se ga uče z vnemo in ljubeznijo.

Težak je njih položaj. Tovariši, ne otežkočajmo ga jim še bolj. Pokažimo jim gostoljubnost, kakršno poznajo bratje napram bratom. Nobene geste, kakor da so odvisni od naše milosti! Enakovredni naj bodo z nami!

Boljševiško vladanje že dirja iz ekstrema v ekstrem. S svojim uničujočim gospodarstvom se zatire samo.

Naši začasni tovariši pohite nazaj. Skesana domovina, trpeči ruski narod jih bo čakal. S svojim brezplodnim komunističnim početjem so sedanji paše ruskega ljudstva uničili vse, kar bi moglo dati Rusiji slovanski značaj. Na emigrantih bo, da zgrade nove slovanske stebre in s korenino vred iztrgajo iz srca preprostega ruskega človeka utopijo, ki mu jo je smoteno vcepilo breznarodno židovstvo, da ga uniči.

Ko bo Rusija odločala tudi v svetovni politiki, naši sedanji gostje gotovo ne pozabijo na mali slovanski narod. Izpoznati morajo sedaj v nas vreden branik Slovanov na jugu in v prihodnosti ne bo nobene rapalske pogodbe več.

Pozdravljeni trpeči ruski bratje!

J. T.

Organizatorično gibanje.

Zapisnik seje ožjega odbora »Zveze« od 1. julija 1921 ob 5. uri popoldne v pisarni »Zveze«.

Dnevni red: Sprejem hrvatskih kolegov, ki pridejo v nedeljo 3. julija 1921 ob 3. uri zjutraj, da napravijo potem izlet na Bled. Prijavljenih je 56 oseb. Predsednik Urbančič otvori sejo, konstatira sklepčnost in poroča, kaj je do sedaj glede na to ukrenil in kako si je zamislil načrt izleta. Poročilo se odobri. Zaradi zgodnjega prihoda vlaka iz Zagreba, to je ob 3. uri zjutraj, se ne napravi oficijelnega sprejema. Določi se le, kdo goste počaka na kolodvoru. Nasvetuje se, da se naprosi kolodvorskega restavraterja, da vsaj ob 4. uri otvori restavracijo in preskrbi zajutrek in da se ob pravem času naroči na Bledu kosilo. Te naloge prevzame tovariš Urbančič.

Za spremstvo hrvatskih tovarišev na Bled se določita tovariša Urbančič in Otoničar, ter tovarišici Ciuha in Rakovec. Stroške trpi »Zveza«.

Ker je dnevni red izčrpan, zaključi predsednik ob 6. uri zvečer sejo.

Tajništvo.

Zapisnik seje širšega odbora »Zveze« od 4. julija 1921 ob 8. uri zvečer v kurzni dvorani poštne ravnateljstva.

Dnevni red: Določitev delegatov za kongres poštne uslužbencev, ki se bo vršil 12. in 13. julija t. l. v Beogradu.

Predsednik konstatira sklepčnost, otvori sejo ob 8. uri zvečer in poroča, da je pragmatizacija kakor tudi izenačenje plač rešeno in da izideta obe naredbi skupno.

Glede kongresa v Beogradu pa omenja, da je dobila »Zveza« od poštne ravnateljstva nalog, da do drugega dne javi delegate, ki bi se udeležili kongresa. Pripominja, da se bo vršila 10. julija v Zagrebu predkonferenca, ki se je bodo udeležili tudi naši delegatje.

Sklene se, da vsaka organizacija imenuje po enega delegata, društvo poštne uradnikov in uradnic pa dva. Delegacijo vodi predsednik »Zveze«. Kot delegatje se določijo tovariši: Urbančič, Matjašič, Janežič, Jereb, Otoničar, Apih in Bavdek ter tovarišica Ciuha.

Vsak delegat dobi od ravnateljstva za kongres 6 dni dopusta, stroške pa trpi »Zveza«.

Dovoli se potovanje z osebnim vlakom 3. razreda ter po 200 kron dnevnic za vsakega delegata. Le tovarišu Urbančiču se z ozirom na njegovo rahlo zdravje dovoli potovanje z brzovlakom.

Pred odhodom se bo vršila še ena seja širšega odbora.

Pri slučajnostih se tovarišu Rozmanu poveri naloga, da skupno s tovarišem Klavoro preskrbi prostor in inventar za projektirano veselico 7. avgusta t. l.

Ob 8. uri 45 minut zaključí predsednik sejo.

Tajništvo.

Zapisnik seje širšega odbora »Zveze« poštne organizacij za Slovenijo v Ljubljani od 8. julija 1921.

Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva. 2. Volitev prvega podpredsednika. 3. Dogovor o kongresu.

Predsednik konstatira sklepčnost, otvori sejo ob 6. uri zvečer in preide na dnevni red.

Ad 1. a) Predsednik naznani, da mora odpotovati delegacija v Beograd v nedeljo ob 5. uri 18 minut zjutraj do Zagreba, kjer bo predkonferenca z drugimi prečanskimi organizacijami. Od tam pa odpotujejo delegatje skupno v nedeljo zvečer v Beograd. Zagreb in Beograd obveščena.

b) Predsednik prečita dopis odseka ministrstva za prehrano v Ljubljani, po katerem je ministrstvo za prehrano naklonilo »Zvezi« enkratno podporo v znesku 40.000 kron. Ta denar je odgovor na lansko prošnjo predsedstva, da bi se »Zvezi« za gospodarske namene dovolilo brezobrestno posojilo v znesku 150.000 kron. Predsedstvo se je za ta dar že pisмено zahvalilo. Zahvala se priobči tudi v »Poštnem Glasniku«.

c) Predsednik poroča, da zahteva klub poštne računskih uradnikov lastnega delegata v Beograd. Za to je določen rač. ofic. Biber, ki je že prijavljen poštному ravnateljstvu zaradi dopusta. — Sprejeto.

Ad 2. Ta točka se odstavi iz dnevnega reda do prihodnje seje.

Ad 3. Predsednik naznanja, da on ne more v Beograd, ker je obolel in mu je zdravnik potovanje odsvetoval. Določiti se mora zato vodja delegacije. Predlaga se, da se poveri zastopstvo »Zveze« tovarišu Ulepiču. Ako bi ta ne šel, pa tovarišu Janežiču. — Sprejeto.

Predsednik poda na to direktive, po katerih naj delegacija zastopa »Zvezo« na kongresu.

Pri slučajnostih odloži tovariš Salehar funkcije I. tajnika in to motivira. Po daljši debati, razbistritvi položaja in prigovarjanju pa izjavi, da za sedaj to prekliče.

V gospodarski odsek se na predlog društva poštne uradnikov in uradnic kooptira tovariš Rozman.

Seja se zaključí ob 7. uri 30 minut. Tajništvo.

Kongres v Beogradu.

Kongres je nekaj občni zbor »Saveza«. Vrší se vsako leto enkrat v Beogradu. Prečanske poštne orga-

nizacije so vabljene kot gostje, a imajo tudi posvetovalno in glasovalno pravico. Namen kongresa je, da ugotovi glavne smernice, po katerih naj deluje tako »Savez« kakor tudi vsaka druga organizacija. Ako hoče imeti uspeh, se ne sme spuščati v podrobne razprave o zadevah posameznih malih organizacij, ampak mora imeti pred očmi vedno le celoto. Vsi oni, ki si obetajo od letošnjega kongresa takojšnjih materijalnih koristi, bodo bridko razočarani.

Naša »Zveza« je poslala v Beograd 8 delegatov.

V Zagreb smo prispeli šele ob pol dvanajstih dopoldne. Na kolodvoru so nas pričakovali tovariši iz Zagreba in dalmatinska odposlanca nadpoštar Gardun iz Solina in višji oficijal Veseljko Soldatič iz Splita. Dogovorili smo se, da naj se vrši skupno posvetovanje naših, dalmatinskih in zagrebških odposlancev ob 4. uri popoldne, da ugotovimo, kake zahteve naj stavimo na kongresu.

Sestali smo se točno ob določeni uri. Posvetovanje je otvoril poduradnik Kundič in pozdravil vse navzoče, posebno pa delegate iz Slovenije in Dalmacije. Naprosil je gospoda Ulepiča, da prevzame predsedstvo. Gospod Ulepič je najtopleje pozdravil vse navzoče, ter povedal, da je zaradi obolelosti predsednik naše »Zveze« gospod Urbančič ostal doma. Besedo je dal pomožnemu kontrolorju g. Mihordinu, ki je govoril približno tako: Doslej smo se hodili v Beograd h kongresom samo sprehajati. Govorilo in sklepalo se je o vsem, a izpeljalo ničesar. Treba je, da dosežemo pri »Savezu« pravilno zastopstvo, kar je pa mogoče le, če dobijo zastopstvo vse organizacije. Vpraša naj se na kongresu, kaj se je zgodilo z resolucijami iz leta 1919 in 1920. Kateri sklepi so se izvršili in ako se še niso, naj se nam pojasni, zakaj se to ni storilo. Pri »Savezu« je treba doseči boljše temelje, ker sedaj v istini ne deluje. Najprej moramo dobiti dobra pravila.

Ker pa od »Saveza« veliko zahtevamo, je naša dolžnost, da tudi nekaj damo. Vsaka organizacija, ki dela, ima velike izdatke. Odločiti se moramo, da bomo prispevali v blagajno »Saveza«. Nas prečane moti dejstvo, da so bratje Srbi danes bolj politično kot strokovno organizirani. Proti radikalni organizaciji Jovanovića deluje demokratična, ki jo vodi Vujadinović. Porabiti moramo ves naš vpliv, da se te razmere sanirajo.

Nato je od teh skupnih zahtev prešel na želje posameznih kategorij.

Predsednik Ulepič otvori debato, ki je bila mestoma zelo burna. Posebno ni hotel utihniti tovariš Ostojić, ki je v dolgovernih neutemeljenih govorih hotel dokazati upravičenost zahtev certifikatistov. Po njegovem mnenju naj bi se jim štela vojaška leta kakor da bi služili ves čas pri pošti in sicer v kategoriji B., ki odgovarja naši C.

Sklenilo se je, da se v Beogradu ravnamo po teh smernicah:

Ne kupujte importiranega inozemskega mila, kajti to milo je veliko dražje. Vsaka gospodinja mora dandanes štediti, zato naj rabi samo

ZLATOROG-MILO

katero je v kakovosti vsem importiranim milom zajamčeno enakovrstno, ako ne boljše.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta števil 7.

Zlatorog

(33)

1. Občni zbor »Saveza« naj ne bo združen z občnim zborom beograjske organizacije. Na kongresu naj bo zastopana Hrvatska in Vojvodina, Slovenija in Dalmacija, Bosna in Srbija s Črnogoro (štiri skupine) vsaka z 9 glasovi.

2. Določitev doneskov za centralni »Savez«.

3. Pravila za »Savez«.

4. Službena pragmatika. Savez naj izvoli odbor, ki naj začne takoj z delom.

Razpravlja naj se o dovolitvi ugodnosti na železnih in parobrodih. Tudi o zasledovanju in prenešanju uradnikov iz političnih ozirov. Odpravi naj se naredba o obvezni zdravniški preiskavi za bolniške dopuste in imuniteti funkcionarjev organizacij, če ti izvršujejo sklepe organizacij.

Danes ob 22. uri 25 minut se odpeljemo v Beograd. Zagreb, 10. julija 1921. O.

Gospodarski in stanovski del.

Stanovanjska beda.

Od dne do dne postaja večja stanov. beda, koja je povzročila v prvi vrsti naša osloboditev. Nastali so novi uradi, razna ravnateljstva, ki so nastanjena večinoma po privatnih hišah, tako da niti uslužbenci teh uradov ne morejo dobiti stanovanja. Ne zida se skoraj nič, tako da tudi v bližnji bodočnosti ni pričakovati omiljenja stanovanjske mizerije, pač pa znatno povišanje najemnine, ker je povpraševanje po stanovanjih vsak dan večje.

Ena opeka, ki je stala pred vojno 4 vinarje, stane sedaj 2 kroni. Vprašamo, ali je upravičeno 50 kratno zvišanje ceni opeki? Ali se je morda mezda delavcev ali cena ilovici 50 krat zvišala? Gotovo ne, ampak banke, ki so pokupile vse opekarne v okolici večjih mest, so napravile obroč in diktirajo pretirane cene izkoriščajoč najemnike ob sedanjih ugodnih konjunkturah.

Vlada namerava uvesti »prosto trgovino« s stanovanji in tako vpostaviti rentabiliteto novih hiš na račun najemnikov. Ali so morda najemniki zakrivili stanovanjsko bedo? Ne. Povzročila jo je svetovna vojna, koja je zanetil gospodarski imperijalizem več držav.

Hišni gospodarji pritiskajo na vlado, da jim da dovoljenje prostega razpolaganja s stanovanji t. j., da smejo metati stranke poljubno na cesto ter neprestano zviševati najemnine. Ali je to upravičeno? Tudi ne! V hišah investirana glavica je najbolj varno naložen denar, ker ni nobenega rizika. Zadostuje, če v hiši investirana glavica donaja 3% obresti, kakor je bilo to običajno pred vojno. In to obrestovanje imajo že zdavnaj hišni posestniki, ki so upravičeni pobirati od 8. julija 1921 dalje 400 do 800 procentov za zvišano najemnino, in poleg te po naredbi od oktobra 1918 najemnikom naprtiti tudi vse hišne popravilne stroške. Hišni posestniki so zaradi vojne postali naravnost milijonarji. Hiša sezidana pred vojno s 50.000 kronami je vredna danes 1.000.000 kron, medtem ko se je vsota v hranilnicah naloženega denarja z relacijo 1 : 4 zmanjšala za 3/4. Če hiša gospodarju donaja premalo obresti naj jo proda in napravil bo lep dobiček.

Da zahteva rešitev stanovanjske mizerije zakonitim putem, da protestira proti nadaljnjemu zviševanju najemnin in proti kaosu v stanovanjskem vprašanju, je sklicalo »Društvo hišnih najemnikov v Ljubljani« dne 21. maja 1921 javen shod, na katerem je bila sledeča resolucija:

Resolucija.

Dne 21. maja 1921 v Ljubljani zborujoči najemniki, podnajemniki in brezstanovalci ugotavljajo, da se dve leti in pol po preobratu stanovanjska beda še vedno ni omilila, temveč da postaja čimdalje neznosnejša. Še vedno se potika na stotine brezstanovalcev v vagonih, barakah, kletih in podstrešjih in to vzlic vsem naredbam in sličnim poizkušam za omejitev stanovanjske bede.

Zborovalci so si svesti, da se stanovanjska beda ne da odpraviti čez noč, vendar bi bila morala ta doba zadostovati, da bi se bila ta beda vsaj nekoliko omilila. Omiljenja pa toliko časa ni pričakovati, dokler se še vedno nahajajo državni in drugi uradi v privatnih stanovanjih, dokler se še vedno pretvarjajo stanovanjski prostori v trgovine, dokler se ne bodo pričele zidati hiše za urade, javne nastavnice in delavstvo od države, občin in vojnih dobičkarjev.

Dosedanje naredbe in njih izvršitev ne bo odpomogla stanovanjski bedi, ker primanjkuje izvršilnim organom, državnim stanovanjskim uradom, stanovanjskim sosvetom, fizičnih moči, ki bi morale v prvi vrsti ustvariti podlago za redno poslovanje teh organov, to je stanovanjskega katastra vsakega stanovanjskega okoliša. Temu posledica je dejstvo, da čakajo še danes, 2 leti po preobratu, brezstanovalci zaman na stanovanje, medtem ko so v tem času dobile neštete stranke, priseljene med tem časom, proti nagradi stanovanja in se vselile brez vednosti oblasti.

Zborovalci zahtevajo, da oblast neizprosno kaznuje vsako kršitev obstoječih naredb, ki zabranjuje veriženje s stanovanji.

Zborovalci pričakujejo, da rešijo pristojne oblasti predložene in pravilno kolokovane vloge »Društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo«, zakaj prepričani so, da se v današnjih okoliščinah stanovanjska beda ne more rešiti le z naredbami »od zgoraj«, pač pa s sodelovanjem najbolj zainteresiranega sloja, to je stanovanjskih najemnikov in brezstanovalcev, oziroma njih legalnega zastopnika, »Društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo«.

Da se odpravi stanovanjska beda in s tem uredi državna uprava, odpravi nezadovoljnost in brezposelnost, povzdigne morala in produkcija, zahtevajo zborovalci, da vlada takoj o svoji stanovanjski zakon Češkoslovaške republike z dne 16. februarja, ki določa:

1. Politične oblasti (okr. glavarstva, županije itd.) razlaščujejo stavbišča, določajo po predpisih njih cene, ter preskrbujejo zemljepisni prepis. Kupec stavbišča mora takoj začeti z gradbo hiše. V prvi vrsti se zasežejo državna stavbišča.

2. Vse v letu 1921/22 dozidane hiše so 50 let proste najemninskega odnosno hišnorazrednega davka.

3. Stavke v stavbeni obrti so izključene, spore poravnava posebno sodišče.

4. Vlada se pooblašča, da napravi posojilo na srečke v znesku 1 milijarde kron in od tega porabi za leto 1921 — 150 milijonov za stanovanjske hiše za državne nameščence.

5. Država daje od tega posojila zasebnikom in stavbinskim zadrugam, ki zidajo hiše z majhnimi stanovanji, brezobrestna posojila ali pa plačuje 4 do 2½% vseh stavbinskih stroškov za dobo 25 let.

6. Stavbene zadruge so oproščene vseh pristojbin za vse denarne transakcije.

7. Ukinje se deloma stavbeni red in priznajo se znatne olajšave glede konstrukcije novih hiš.

8. Posebna sodišča nadzorujejo vsa podjetja, ki producirajo, prodajajo in prevažajo stavbeni material, ter določajo cene prevozu in materialu.

9. Stavbeni material bodi carine prost.

Če bi posojilo na srečke trenutno ne bilo umestno, zahtevajo, ker je vojska prinesla največ koristi kapitalistom, verižnikom in drugim posejnim slojem, in bi ti od povzdiga stavbene obrti imeli največ dobička, da naj se upelje stavbinski davek. Da odmerjenje in pobiranje tega davka ne pomnoži delo pri državnih uradih, naj se ta davek pobira kot 100% pribitek k invalidskemu davku in naj se vsako četrtletje predokazuje deželni (pokrajinski) hipoteknim bankam. S tem davkom naj bi banka zidala hiše, ki bi bile njena last. Banke naj bi po zmernih cenah oddajale stanovanja v najem in na ta način regulirale najemnine.

Da se znižajo cene stavbišč, za katere se danes zahtevajo nezaslišane vsote, naj se uvede davek na stavbišča in istotako predokazuje hipoteknim bankam.

Stavbenim zadrugam naj dajejo te banke deloma brezobrestno, deloma z zelo nizkimi obrestmi, posojila za stavbene svrhe.

Vlada naj se pooblasti, da najema na državna poslopja hipotekna posojila, istotako naj prisili občine, v katerih je pomanjkanje stanovanj, da hipotecirajo svoja poslopja. S temi svotami naj država zida poslopja za državne urade in stanovanjske hiše za svoje uslužbenke, občine pa za občinske uslužbenke. Istotako naj vse banke in večja podjetja zidajo stanovanjske hiše za svoje uslužbenke.

Vlada naj upliva na občine, da oddajo svoja stavbišča po nizki ceni stavbenim zadrugam za dobo 100 let v zakup, po katerem roku se pogodba podaljša ali pa hišo kupi občina.

Nazadnje zahtevajo,

da se stanovanjsko vprašanje reši zakonitim putem za vso državo enako in da se reformira hišni davek, ki naj se v bodoče odmerja po vrednosti stanovanja, ne pa na podlagi najemnine.

Obenem pa protestirajo,

proti stanovanjski naredbi z dne 1. aprila 1921 (Službene Novine 81), koje določbe ne odgovarjajo današnjemu času in s katero se enostransko favorizira Beograd in zapostavljajo druga mesta (glej § 14 naredbe (Službene Novine št. 81) od 1. aprila 1921, ki odreja, da so vse nove zgradbe v Beogradu 20 let davka proste v ostalih mestih pa samo 10 let), obenem pa ukinja zakon v varstvo najemnikov z meseca oktobra 1918 in izroča najemnike na milost in nemilost hišnim lastnikom.

To resolucijo je poslalo društvo stanovanjskih najemnikov vsem parlamentarnim klubom, ministr. predsedniku, ministr. za socialno politiko in ministr. finansije v Beogradu, ter deputativno predložilo predsedstvu deželne vlade in poverjeništvu za soc. skrb v Ljubljani.

Uresničiti vse v resoluciji navedene zahteve bo le tedaj mogoče, ako se najemniki strnejo v silno organizacijo, ki bo prisilila merodajne faktorje, da velikopotežno in socialnopravično rešijo stanovanjsko vprašanje v smislu te resolucije.

Ugodna kakor še nikdar je sedaj konjunktura za hišne gospodarje. Ker je velikansko povpraševanje po stanovanjih, nam preti še neizmerno zvišanje najemnin. Od 1. avgusta t. l. bodo najemnine zvišane za 400 do 800, odnosno tudi več odstotkov.

Tovariši — najemniki! Vzbudite se iz spanja, organizirajte se tudi v tem pravcu. Ustanovite povsod podružnice ali pa pristopite kot člani in marljivi sodelavci k »Društvu hišnih najemnikov v Ljubljani«, ki

ima pobijati draginjo, zastopati interese brezstanovalec, podnajemnikov in najemnikov, dajati članom brezplačne informacije, soodločevati v vseh najemniških vprašanjih, pospešiti rešitev stanovanjske bede, otvoriti informacijsko pisarno ter izdajati glasilo, ki bo brez pardona odkrivalo korupcijo pri oddaji stanovanj. — Člani se sprejemajo vsako sredo od 8.—9. ure zvečer na odborovih sejah v mali dvorani »Mestnega doma«. Članarina znaša po 2 kroni na mesec. Na inicijativo podisanega društva se je že tudi v Beogradu ustanovilo društvo hišnih najemnikov, ki se zove »Kirajdzija« (Najemnik).

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo daje vsako sredo od 7.—8. ure zvečer v mali dvorani »Mestnega doma« vsem članom, ki so plačali članarino do konca l. 1921, brezplačno pojasnila koliko je znašala najemnina 1. julija 1914, kot temelj za izračunanje, kakor tudi v koliko se sme najemnina od 1. avg. 1921 zvišati po novi naredbi.

Ljubljana, dne 21. maja 1921.

Za »Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo« s sedežem v Ljubljani.

Tajništvo.

Protekcija.

Da uvidijo tovariši in tovarišice dvojno mero, ki se uporablja pri podelitvi mest, navajam sledeči slučaj:

Za urad Apače II/2 sta prosila:

1. G. F. Ž. oficij I. stop., pri pošti od leta 1915.

2. G. F. I. oficij II. stop., pri pošti od leta 1919.

Oficij F. Ž., rojen 1897. leta je bil vojak in je moral vso vojno odslužiti. Ob prevratu na Tirolskem ujet. — Po 1 letnem italijanskem ujetništvu je prišel v novembru leta 1919 nazaj, bil sprejet v poštno službo, ter služil neprenehoma na različnih mestih, v oktobru l. 1920 pa je bil imenovan v I. oficij. stopnjo.

2. Oficij F. I., rojen 1901, napravil leta 1919 tedanjo nekaj mesečno prakso in tečaj, vojaščine prost, mora v prihodnjih mesecih k naboru. Oktobra 1920 je bil imenovan v II. oficij. stopnjo.

Prvi je prosil iz zdravniških ozirov na podlagi zdravniškega spričevala uradnega zdravnika, ki mu priporoča kraj, da ozdravi od malarije, bolezn, ki si jo je nakopal v ujetništvu. Da je zaveden Jugoslovani, o tem leže pisma potrdila pri ravnateljstvu.

Povsem pravično bi seveda bilo, da bi se mesto podelilo temu, ki je zaradi vojne mnogo trpel.

Pa so ga odklonili!

Mesto se je podelilo še ne polnoletnemu oficijantu g. F. I., ki mora še k naboru in najbrž za 18 mesecev k vojakom. — Kdo plača za 18 mesecev stroške administracije?

Kaj ne velja za vse zakon, da mora biti za definitivno mesto vsakdo polnoleten in vojaščine prost?

Nasprotno se je odklonila pri podelitvi urada Žreče II/2, odpravnic s 23 službenimi leti. Oficijant s 3 službenimi leti iz zdravniških ozirov se je pa nastavil,

Zakaj? Protekcija?

»Dober tovariš.«

Opcija za državljanstvo v naši državi.

Nepragmatični tovariši, ki so pristojni v zasedeno ozemlje, se obračajo na nas za svet ali naj z ozirom na sprejeto pragmatizacijo še optirajo.

Če ne izide v kratkem drugačna naredba, jim svetujemo, da optirajo, posebno pa provizorni nameščenci. Rok za opcijo poteče 2. avgusta t. l. Dr Rybar je pa mnenja, da ta rok ne drži in poroča Primorcem drugače z ozirom na napačne vesti o roku za opcijo v »Jugoslaviji« z dne 12. julija. Za nas važen del njegovega članka se glasi takole:

Sicer pa nima ta dan (2. avgust) za opcijski rok nikake važnosti. Za izvrševanje opcijske pravice je namreč merodajna izključno le uredba od 25. novembra l. 1920, št. 271 »Službenih Novin« z dodatno uredbo od 23. decembra 1920. V zmislu § 12 prvonavedene uredbe pa začne opcijski rok za osebe, ki imajo domovinsko pravico na ozemlju zasedenem od Italije, teči šele od trenutka, ko se reši vprašanje naše državne meje proti Italiji in ko bode Italija evakuirala naše dotične kraje. Tak rok torej sploh ni še začel teči, ker ni Italija do danes še izpraznila onega zasedenega ozemlja. Tudi pravi uredba izrecno, da bode ministrstvo za notranje stvari začetek roka svojčas objavilo. V kolikor je meni znano, take objave do sedaj še ni bilo in je tudi ni moglo biti, ker ni še vse ozemlje izpraznjeno.

V Italiji je bilo to vprašanje drugače rešeno. S kr. odlokom od 30. dec. l. 1920, št. 1890 je bil namreč za izvrševanje opcijske pravice za laško državljanstvo določen rok do 15. julija 1921.

Ob pogajanjih v zmislu čl. II rapalske pogodbe (Zader) sem laškega zastopnika g. Salato na to razliko opozoril in izrazil željo, naj se v obojestranskem interesu to vprašanje enakomerno reši. Sporazumela sva se na to, da se opcijski rok za naše laške državljanke podaljša do 31. decembra 1921. Neposredno pred svojim odhodom iz Rima sem slišal, da je laška vlada že izdala kraljevi odlok v tem zmislu. O stvari sem seveda poročal naši vladi; no ona se o tem vprašanju ni še izjavila. Vsekakor pa z ozirom na gori rečeno ni nikakega dvoma, da za primorske Jugoslovane, ki bi hoteli optirati za Jugoslavijo, ni niti še začel teči opcijski rok.

Da ne bo vsled navedenega članka kake zmede, svetujemo prizadetim tovarišem in tovarišicam, da na vsak način optirajo. Predsedstvo »Zveze«.

Pravovarstvo.

V 11. številki »Poštnega Glasnika« smo čitali, da je bil na seji »Zveze« od 17. junija t. l. storjen sklep, naprositi dr. Tekavčiča, odvetnika v Ljubljani, da sprejme pravno zastopstvo »Zveze« in njenih članov.

Predsedstvo je to storilo in dobilo že tudi kakor čujemo dovoljen odgovor, tako da doktorja Tekavčiča danes že lahko smatramo kot našega pravnega zastopnika.

Da pa naši člani ne bodo napačno razumeli pravovarstva, ki ga jim bo nudila »Zveza« v zmislu § 3 naših pravil, hočem o tem nekoliko spregovoriti.

Brezplačno pravno zastopstvo bo mogel zahtevati le član poštne organizacije, ki je včlanjen pri »Zvezki«. Imeti mora izkaznico »Zveze«. To pa zopet le v sporih, ki so nastali v službenem razmerju, to se pravi med pošto upravo in dotičnim članom, ter v disciplinarnih zadevah, ako je slučaj kompliciran in ni upanja na sigurno poravnavo drugim potom.

Zato pa morajo člani za pravno zastopstvo vsakokrat prositi, ter vedno prošnjo utemeljiti in dokazati brezpogojno potrebo.

Ti predpogoji so brezpogojno potrebni, da se izognemo neopravičenemu izrabljanju.

Nikakor torej ne gre, da bi člani zahtevali brezplačno pravovarstvo v spornih slučajih privatnega značaja.

Vsekakor pa bodo imeli člani ugodnosti tudi v takih slučajih, to je v sporih privatnega značaja. Vsak član bo lahko zahteval od »Zveze« priporočilno pismo in na podlagi tega, bo dobil pravno zastopstvo v osebni dr. Tekavčiča po znižani tarifi.

Ni veliko to, vendar pa lepa ugodnost in nikakor ne morem razumeti, kako morejo nekateri tovariši

trditi, da je pravovarstvo v našem zmislu brez-pomembno.

Jaz ugotavljam pa ravno nasprotno. Meni se to zdi potrebno. Prepričan sem, da bi se bila že marsikatera zadeva čisto drugače stekla kakor se je, ako bi bili to že imeli in pa da bo »Zvezi« marsikdo še hvaležen za ta korak.

Na vsak način bo pa še treba določiti, kdo odloča o tem, če je prošnja za pravno zastopstvo utemeljena in upravičena. r.

Razne vesti.

Poštni kongres. Pravkar se vrši v Beogradu kongres poštних, brzojavnih in telefonskih uslužbencev naše kraljevine, na katerem so zastopani delegatje iz vseh pokrajin. Tudi naša 8 oseb broječa delegacija je tam. Najvažnejše za nas je to, ker se bodo na tem kongresu določile smernice za novo pragmatiko. — Poročilo o kongresu prinesemo v prihodnji številki.

Posnemajte! Naša vneta naročnica tovarišica Zora Borštnar, poštna oficijantka v Litiji je poslala za tiskovni sklad 20 kron. Prav srčna hvala in tovariške pozdrave!

Ker veliko ljudi veliko ve, zato smo ob svojem času prosili za nasvete in razmotrivanja o ustanovitvi lastnega podpornega društva ali bolniškega zavarovanja. Čakali smo in še čakamo, a oglasi se nihče! Toliko je zanimanja, toliko je delavcev! Gotovo pa je, da si vsi želimo take inštitucije. Ko pa bo dograjena in bo poslovala, smo pa zopet pripravljene na zabavljanje, kakor po navadi. Imamo pripravljali odbor, kateremu bi bili razni nasveti gotovo dobrodošli. Sodelavci, javite se!

Popravek: V odgovoru na kritiko o »Hughesovem brzojavnem aparatu« sta se vrinili dve tiskovni napaki. Na 3. strani, 6. odstavek, predzadnja vrsta bi morala biti na vijak mesto ni vijak. Na 4. strani v 5. vrsti je pa treba popraviti besedo dobrovojno v dobrovoljno.

Poslano.*

Javna zahvala.

Pred dvema letoma sem bil premeščen v Ljubljano. Zaradi slabih stanovanjskih razmer nisem dobil lastnega stanovanja, ampak sem se stisnil k svoji tašči, ki ima udobno stanovanje v hiši kranjske hranilnice v Gradišču. Lastno pohištvo za dve sobi in kuhinjsko opremo smo poteknili po njenem stanovanju, večino pa shranili v isti hiši pod streho v mali pralni kuhinji, ki se ni rabila. Omeniti moram, da imajo hiše kranjske hranilnice kar po dve pralni kuhinji in posebne sušilnice. Večja kuhinja meri dvajset kvadratnih metrov in ima malo tovarišic v Ljubljani, ki bi se lahko glede velikosti in opreme z njo merile. Pohištvo sem imel torej varno shranjeno in bil sem zadovoljen.

Pred nekaj meseci se je vrnil iz ruskega ujetništva uradnik hranilnice. Nakazalo se mu je stanovanje hišnice, da je z materjo prišel pod streho. Da obvaruje hišnico zlega, je hranilnica postavila v večji pralni kuhinji štedilnik in jo izpremenila v stanovanje. Soba je bila solčna in dovolj prostorna za pohištvo hišnice in moje stvari. Dobra ženska se je namreč inkomodirala zaradi mene in mi dovolila spraviti moje imetje pri njej. Zopet smo bili zadovoljni. V torek, 5. t. m. mi je povedala tašča, da sta bila gg. dr. Goršič in prof. dr. Kušej pri hranilnici in izpovedala, da se mora hišnica tekom prihodnjega dne preseliti v manjšo kuhinjo, ki bi bila za silo dovolj velika za njeno pohištvo, nikakor pa ne tudi za moje. Smejal sem se in rekel, da

je to očitna pomota. Kako naj verjamem, da je prostor, ki naj bi bil dovolj velik za kuhinjo in stanovanje, premajhen za pranje dveh ali treh družin? Kdo bo verjel, da se mora stanovati v brezsolnih prostorih in prati pri solnčnih žarkih?

V sredo sva se obrnila s soprogo do g. predsednika Hribarja za razjasnitev. Gospod predsednik nama je povedal, da je res ukazal takoj izprazniti večjo kuhinjo, in ni bil dostopen za noben razgovor in noben odlog. Povedal je nama, da sta mu gospoda, ki sta pri njem intervenirala, zagrozila s tožbo, če njuni zahtevi takoj ne ugotovi. Ker imata gospoda visoke zveze, je predvidevali, da bosta reusirala in on kot vrhovni šef ne mara blamirati hranilnice. »Saj me razumete« je rekel gospod predsednik. Da, da razumel sem in takoj utihnil. Razumel sem in nisem razumel. Postal sem torej čez noč hlapec Jernej, ki zastoj išče svoje pravice. Pravica je, da moram s štirimi člani svoje družine spati v pol manjši sobi kakor je mala kuhinja, ki ne zadostuje dvema gospodoma niti za pranje. Pravica je, da moram v 24 urah na cesto samo zato, da se ugotovi neupravičeni želji dveh gospodov. Pravica je, da mora hišnica takoj v manjši prostor in bivati v njem noč in dan, da se bodo drugi vsakih 14 dni enkrat svobodneje gibali. Kaj solnce, kaj svetloba! Če hoče hišnica solnce, naj si ga nariše na steno. Človek se namreč ne prične pri hišnicah, ampak nekje višje. Takega socialnega naziranja se nam je menda treba v praksi učiti pri socialnem skrbstvu, drugače ga ne razumemo.

Moja žena je tekla po omenjenem pogovoru jokaje v kranjsko hranilnico, da bi tam od gospodov izprosila vsaj tedenski odlog. Gospodje so bili jako prijazni, a so rekli, da ukrepov predsednika ne morejo izpremeniti. Nemec po rojstvu je oni, ki je našel izhod in mi nakazal oziroma nasvetoval drug prostor za shranjenje pohištva.

Imel bi kljub temu z dvakratno selitvijo občutne stroške, da mi niso priskočili na pomoč hišniki in hišnice ter premikači kulis. Ti mali ljudje so čutili bolj socialno in videti bi morali njih pridne roke pri delu. Izrekam gospodu svetovalcu in dobrotniku kakor tudi vsem onim, ki so mi pomagali in se postavili na mojo stran, javno zahvalo.

Ljubljana, dne 7. julija 1921. Jože Otoničar.

*) Za vsebino je odgovorno uredništvo le v toliko, kolikor določa zakon.

Listnica uredništva: F. Ž. Maribor. — Pošljite službeno!

Listnica upravnštva: Precej naročnikov še ni plačalo naročnine za »Poštni Glasnik« za II. polletje. — Ker smo zadnji številki vsem naročnikom priložili položnice, prosimo da naročnino takoj poravnate. Imamo drugega, dela preveč, čemu še taki opomini? — Upravištvo.

Odgovorni urednik Janko Tavzes, višji poštni oficijal, Ljubljana. Izdaja »Zveza poštne organizacij za Slovenijo« v Ljubljani. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Zaloga raznega usnja priporoča
ANDREJ SEVER
V LJUBLJANI, Prešernova ulica 9,
(Restavracija Perles). [55]

Nabirajte oglasel To priporočamo
zlasti tovarišem poštarjem na deželi.
Pišite v »Poštni Glasnik«!
Vsak dopis dobrodošel!

Kdor še lista, ni naročil,
naj to stori takoj!

FRAN ŠKAFAR [56]
Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča za vse stavbene in pohištvene mizarske izdelke.

Zaloga pohištva!

Solidne cene!

Naročajte in razširjajte
»POŠTNI GLASNIK«!

Trgovci! Trafikanti!

POZOR!

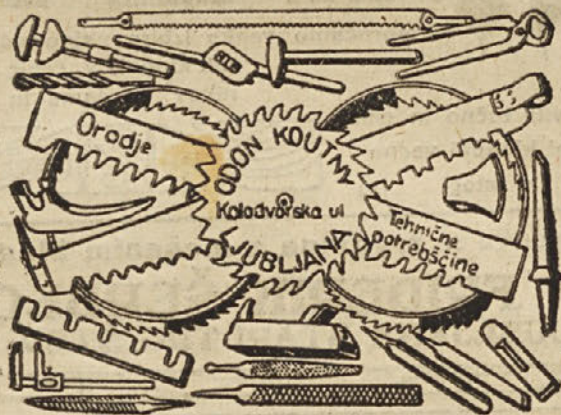
Cigaretni papir, stročnice, Oleschau papirčke z vodotiskom, pisalni papir, rokavice, sukanc, bombaž, kremo, ličilo, konjske ščetke, vezalke, sesalke, plavila ter vsako vrsto galanterijskega in manufakturnega blaga kupite najceneje in po konkurenčnih cenah pri

(35)

tvrdki

Oroslav Certalič, Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 33

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

Velet trgovina z manufakturnim blagom, pleteninami in perilom

Priporoča svojo bogato izbiro raznovrstnega suknene, volnene, svilene in perilnega blaga. — Dalje različne trikotaže, nogavice, perila za dame in gospode itd.

(22)

Cene primerne!

Solidna postrežba!

Pisalne stroje „Remington“ in namizne telefonske aparate,

nudi tvrdka

(54)

R. A. KREGAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21 - 23.

Velika zaloga **novih dvokoles** različne pneumatike tudi za otroče vozičke, šivalni stroji in vsakovrstni deli po ceni pri Batjel-u, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otročji vozički, šivalni stroji itd. v popravilo. (48)

Mehanična delavnica Karlovska cesta št. 4.

(16)

J. FON, Stari trg 6, Ljubljana

trgovina mešanega in delikatesnega blaga priporoča cenjenim odjemalcem kavo, riž, olje, čaj, likerje itd. po najnižjih dnevni cenah. (50)

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo po njih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne Walter Martin. — Autogaraže in autodelavnice s stiskalnico za montiranje gumijevih obročev pod vodstvom inženirja v

Centrala:

Ljubljana,

Rimska cesta šteč. 2.

centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. — Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, zakar je na razpolago 10 tovor. avtomobilov

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. šteč. 470.

Maribor, Jurčičeva ulica 9, telefonska št. 133.

Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3. (40)

Najmodernejšše obleke, površnike za gospode, kostume, pomladne toalete za dame.

Obravčanje oblik, moderniziranje kostumov v osmih dneh.
Vrednosti obleke na obroke!

Lastna zalega najfinejšega blaga in žimic (Rosshaar) za obleke.
Cene dela za moške obleke 600 K, ženske kostume 650 K.

(30)

S. Potočnik, Šelenburgova ulica 6/I, Ljubljana.

Trgovina Josip Petelinc □ Ljubljana

(10)

Sv. Petra nasip št. 7

Tovarniška šivalnih strojev v vseh opre-
zaloga — šivalnih strojev mah, mate-
rijal kot pred vojno. — Igle, olje in vse posa-
mezne dele. — Galanterijo, modno blago, no-
gavice, srajce, na debelo in drobno.

Ugodni plačilni pogoji

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni

Edina najkrajša črta preko Havre, Cher-
bourg in Antwerpen v Newyork. — Vozne
listke in zadevna pojasnila izdaja edino
koncesijonirana potovalna pisarna

(21)

Ivan Kraker

v Ljubljani

Gospodstva (Marije
Terezije) cesta 13
(Kolizej)

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure,
budiljke, zlatnino in srebrnino
kupite najceneje pri trvdki (60)
IVAN PAKIŽ v Ljubljani, Stari trg števil. 20.

I. JAX & SIN, LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 15

priporoča svojo bogato zalogo

ŠIVALNIH STROJEV

za rodbino in obrt.

Stroji za pletenje
Pisalni stroji „Adler“
Vozna kolesa

Styria Dürkopp
Orožno kolo (Waffenrad)

Ceniki zastonj in franko.

„PFAFF“ šivalne stroje

(41)

„PUCH“ vozna kolesa

Pnevmatiko in drugo

priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami
prepletkano lišo naj so obrne edino le na trvdko

TONE MALGAJ

31

pleskar in ličar

Ljubljana Kolodvorska ulica števil. 6

Trgovina O. BERNATOVIČ

priporoča največjo izbiro najnovejših, najfinejših in najcenejših
oblek za gospode, dame in otroke

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 5—6.

(24)

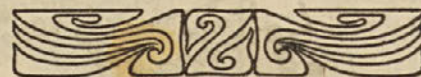

Modni salon
Stuchly-Maške
Židovska ul. 3 LJUBLJANA Dvorski trg 1
Priporočamo veliko izbiro najnovejših svile-
nih klobukov, čepic in slam-
nikov za dame in deklice

Popravila točno in ceno

Žalni klobuki vedno

v zalogi (18)

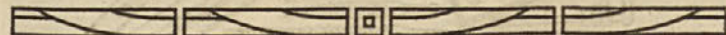

Priporoča se trgovina z mešanim blagom

FRIDERIK ŠERBEC

(26)

LJUBLJANA STARI TRG ŠTEV. 4.

IVAN SAXS, Ljubljana, Stari trg 8.

Trgovina z manufakturnim blagom in oblekami za go-
spode in otroke priporoča po nižanih cenah. (59)

Trgovina usnja

ANTON KUNSTEK, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4

priporoča svojo veliko zalogo usnja v vsaki množini

Cene solidne in nizke!

(52)

Vse potrebščine za šivilje in krojače dobite najceneje
in dobro pri

T. EGER-ju

(36)

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2.

Tukaj se ne preceni! Prijazna in točna postrežba!